

## ሓጺር ታሪክ ሂወት ናይ አሸይኽ አልዓላማ ረቢዕ ቢን ሃዲ ዑመይር አልመድኸሊ

### ምሉእ ስምን ትውልድን (ነሰቡን)

አሸይኽ አልዓላማ አልሙሐዲስ ረቢዕ ቢን ሃዲ ቢን ሙሐመድ ዑመይር አልመድኸሊ ይበሃሉ። ተወላዲ ቀቢላ አልመዳኸሊ እዮም። እዛ ቀቢላ እዚአ፡ ኣብ ከባቢ ጃዛን ዝበሃል ደቡባዊ ዞባ ናይ ንግስነት ሱዳዲ ዓረብ ትርከብ።

### ዕለተ ልደቶምን ቦታ ትውልዶምን

ኣብ አልጀራድያ እትበሃል ኣስታት ሰለስተ ኪሎሜተር ካብ ከተማ ሳሚጣ ንምዕራብ ርሒቓ እትርከብ ንእሽተይ ገጠር ሕጂ ግን ምስ ከተማ ሳሚጣ ተጸምቢራ ትርከብ ኣብ መወዳእታ 1351 ሂጅሪያ እዮም ተወሊዶም። ወዲ ዓመትን መንፈቕን ምስ ኮኑ ድማ ፣ ወላዲአም ብሞት ተፈልየዎም ። ብድሕሪ'ዚ ድማ ኣብ ትሕቲ ወላዲቶም (ረቢ ይርሓመለን) እዮም ዓብዮም። ወላዲቶም ኣብ'ቲ ብጽፉዝ ዝተኸሰኩስ ኣተዓባብያኦም ዓቢ ግደን ተራን እየን ተጻዊተን። ብጽቡቕ ኣተዓባብያ ድማ ኮስኩሰን ኣዕብዮነኦም። ጽቡቕ ባህሪ (ሓቕን ኣማናን) ምሂረነኦም። ኣብ ሰላቶም ቀጥ ከብሉ 'ውን ሓጺዘነኦም ፣ ምስ ሓገዝ ናይ ሓወበኦም ተደሚሩ ድማ ብጽቡቕ ኣተዓባብያ ዓብዮም።

### ናይ ዕልሚ ጉዕዘኦም

ወዲ ሸሞንተ ዓመት ምስ በጽሑ ድማ ፣ ኣብ ዓዶም ዝርከብ ሓለቓቱ ታዕሊም፣ ምጽሓፍን ምንባብን ከመሃሩ ጀሚሮም። ካብቶም ኣብ'ቲ ግዜቲ ጽባቕ ጽሕፈት ዝመሃርዎም መሻይኽ ከኣ፣ አሸይኽ ሸይባን አልዓሪፒን ቃዲ ኣሕመድ ቢን ሙሐመድ ጃብር አልመድኸሊን ሳልሳዮም ሙሐመድ ቢን ሓሳይን መኪ ካብ ከተማ ሰብያ ዝተባህለት እዮም ነይሮም። ቁርኣን ፡ ተውሒድ ፡ ተጅዊድ ከኣ ኣብ ትሕቲ ሸይኽ ሙሐመድ ቢን ሙሐመድ ጃብሪ አልመድኸሊ ቀሪኦም። ብድሕሪ'ዚ ኣብ ናይ ሰለፍያ ቤት ትምህርት ኣብ ከተማ ሳሚጣ ቀሪኦም።

### ገለ ካብ ዘቕረእዎም መሻይኽ

አሸይኽ አልዓልም አልፈቂህ - ናስር ኸሉፋህ ኣጢያሽ ሙባረኪ ረቢ ይርሓሞም ሓደ ካብ ዓበይቲ ፍሉጥ ጣሊብ ናይ አሸይኽ አልቀርዓዊ ረቢ ይርሓሞም እዮም ኪታብ ቡሉቕ አልመራምን ኑዝሃቱ ኣነዘር ናይ ሓፍዝ እብኒ ሓጀር ረቢ ይርሓሞም ኪታብ ምስኦም ቀሪኦም። ብድሕሪኡ ናብ ማዕሃድ ናይ ዕልሚ ኣብ ከተማ ሳሚጣ ትርከብ ኣትዮም። ኣብኡ ካብ ብዙሓት ዓበይቲ መሻይኽ ቀሪኦም። ሓደ ካብኦቶም ኣዝዮም ፍሉጥ ዝኾኑ ዓልም ድማ አሸይኽ ሓፍዝ ኣሕመድ አልሓከሚ ነበሩ ። ከምኡ'ውን ሓዎም ፈዲለቱ'ሸይኽ ሙሐመድ ኣሕመድ አልሓከሚ፣ አሸይኽ ዓላማ አልሙሐዲስ ኣሕመድ ቢን ያሕያ ኣነጅሚ፣ ካብ አሸይኽ ዓላማ ዶክተር ሙሐመድ ኣማን ቢን ዓሊ አልጃሚ ረቢ ይርሓሞም ከኣ ዓቂዳ ተማሂሮም። ከምኡ ውን ካብ አሸይኽ አልፈቂህ ሙሐመድ ሰቂር ኸሚሲ ከኣ ኪታብ ፍቅሂ ዛዱል ሙስተቅኒዕ ወሲዶም (ተማሂሮም)።

ካብዞም ዝተጠቐሱን ካልኦትን መሻይኽ ድማ ቋንቋ ዓረብን ኣደብን በላቓን... ተማሂሮም ኣብ መወዳእታ 1380 ሂጅሪያ ካብቲ ኣብ ሳሚጣ ዝርከብ ማዕሃድ ተመሪቑ ወጽዮም። ብድሕሪ'ዚ ድማ፣ ኣብ መጀመርታ 1381 ሂጅሪያ ኣብ ከተማ ርያድ ትርከብ ኮሊጅ ናይ ዕልሚ (ኩሉዮቲ'ሸሪዓ) ኣትዮም። ወርሒ፡ ወርሕን ፈረቓን ወይ ክልተ ወርሒ ምስገበሩ ከኣ ጃምዓ አልኢስላምያ ኣብ መዲና ኣነበዊያ ስለ ዝተኸፍተት ናብኣ ተጸምበሩ። ኣብ ኩልያቱ ኣሸሪዓ ከኣ ትምርቶም ጀመሩ። ነርባዕተ ዓመታት ተማሂሮም ከኣ ኣብ 1384 ሂጅሪያ ብዝላዓለ ነጥቢ ተመረቑ።

### ኣብ ጃምዓ አልኢስላምያ ካብ ዝመሃርዎም መሻይኽ

- ❖ ኣብ ግዜኦም ሙፍቲ ናይ ሱዳድያ ዝነበሩ ሰማሓቱ 'አሸይኽ ዓብዱልዓዚዝ ቢን ዓብዲላህ ቢን ባዝ ረቢ ይርሓሞም፣ ኪታብ ዓቂዳ ኣጠሓዊያ ካብኦም ወሲዶም።
- ❖ ካብ ከቡር አሸይኽ ሙሐዲስ አልዓላማ ሙሐመድ ናስረዲን አል አልባኒ ረቢ ይርሓሞም ሓዲስን ኣሳኒድን ወሲዶም።

- ❖ ካብ ክቡር አሸይኽ አልዓላማ ዓብዱል ሙሕሲን አልዓባድ ከኣ፡ንሰለስተ ዓመት ፊቅሂ ቢዳዩቱል ሙጅተሂድ ወሲዶም።
- ❖ ካብ ክቡር አሸይኽ አልዓላማ አልሓፍዝ አልሙፈሲር አልሙሓዲስ አልአሱሊ ኣ'ናሕዊ ኣ'ሉቐዊ አልፈቂህ...ሙሓመድ አልአሚን አሸንቂጢ ኣድዋኦ አልበደን ዝጸሓፈ፡ካብኦም ፡ተፍሲር ቁርአን፡ኡሱል አልፍቅህ ነርባዕተ ዓመት ተማሂሮም።
- ❖ ካብ አሸይኽ ሳልሕ አልዒራቂ ዓቂዳ ወሲዶም።
- ❖ ካብ አሸይኽ ሙሓዲስ ዓብዱልቐፋር ሓሰን አልሂንዲ ከኣ ዒልሙል ሓዲስን ሙስጠላሕን ወሲዶም።

ብድሕርዚ፡ኣብ ማዕረግ አልጃምዓ አልኢስላምያ ከም መምህር ኮይኖም ንንውሕ ዝበለ ግዜ ምሂሮም። ላዕለዋይ ትምህርቶም ብምቕጻል ድማ ኣብ ሓዲስ ብማስትረይት ዲግሪ ካብ ጃምዓ ንጉስ ዓብዱልዓዚዝ ኣብ ማካ ትርኩብ 1397 ሂጅሪያ ቢታ ግንንትን ኣዚያ ናኡዳን ተቐባልነትን ዝረኸበት ኣብ መመረቕታ ዘቐረብዋ ጽሑፎም ባይን ኢማመይኒ ሙስሊም ወዳረቁጥኒ ዘሎ ምቅንባር ተመረቑ። ኣብ 1400 ሂጅሪያ ብደረጃ ዶክትረይት ካብ ጃምዓ ንጉስ ዓብዱል ዓዚዝ \*ኣኩከት ዓላ ኪታብ ኢብኒ ሰላሕ ብሓፍዝ ኢብኒ ሓጅር ረቢ ይርሓምም ዝተጸሕፈት ኪታብ ታሕቂቕ ድሕሪ ምግባር፡ብልዑል ነጥቢ ተመረቑ።ድሕሪኡ፡ናብ'ቲ ዝተመረቑሉ ጃምዓ ኣብ ኩሉዮቱል ሓዲስ ( ናይ ሓዲስ ኮለጅ) ከም መምህር ኮይኖም ስርሖም ጀመሩ።ኩሉ ክፋላት ሓዲስ ብምምሃር ከኣ ስርሖም ብጽፋፍ ጀመሩ።ኣብ ቅስም (ክፍሊ) ናይ ሱና ላዕለዋይ ደረጃ ትምህርቲ ከኣ፡ ከም ሓላፊ ኮይኖም ኣገልገሉ።ኣብዚ ሕጂ እዋን ከኣ "ኡስታዝ ኩርሲ( ብርፈሰር)" ዝብል ናይ ክብሪ መዓርግ ተዋሂብዎም ይርከብ።ረቢ ምሉእ ጥዕናን ናብ ረቢ ዝፈትዎ ስራሕን ረቢ ይወፍቆም።

## ባህርያቶምን ጠባዮምን

እቲ ቀንዲ መለለዩ ናይ ሸይኽ ረቢዕ ረቢ ይሕፈዞም ትሕትነአም'ዩ።ትሕትና ምስ ኣሕዋቶምን፣ ተማሃርኦምን ምስ በጻሕቶምን ምስ ኩሉ ሰብን ኣዝዮም ትሕት'ዮም።ኣብ ኣከዳድነአም ይኹን ኣብ መነበባብሮኦም ወይ ውን ኣብ ዝስቀልወን መካይን ልዕሊ ሰብ ጸብለል ኢሎም ክራኣዩ ኣይፈትውን'ዮም።ኩሉ ግዜ ብኸይር'ዮም ዝብሸሩ፡ኩሉ ግዜ ፍሕሸው ገጽ ኣለዎም።ምስኦም ኮፍ ዝበለ ሰብ ዕላሎም ሰሚዑ ኣይጸግቦን'ዩ፤መጅልሶም ከኣ ኩሉ ግዜ ብምቕራኡ ሓዲስን ሱናን፡ካብ ቢድዓ(ሓድሽ ነገር ኣብ ዲን) ብምጥንቃቕን ካብቶም ከምኡ ዝገብሩ ሰባት ብብዝሒ ብምጥንቃቕን ዕሙር'ዩ።ነቲ ዘይፈልጦም ሰብ ብብዝሒ ኣብ ኣህሉል ቢዳዕ ካብ ምዝራብምን ምጥንቃቕምን ዝተላዕለ፡"እምበርዶ ብዘይካ'ዚ ካልእ ስራሕ ኣለዎ'ዩ" ኢሉ ከሳብ ዝጠራጠር እዮም ንሰባት ዘጠንቅቑ።ንተማሃሮ ዕልሚ ሰለፍይን ብጣዕሚ'ዮም ዝፈትውዎም።የጋይሽዎም፤ጽቡቕ ይገብሩሎም፤ሽግራቶም ብዓቕምም ክፈትሑሎም ብገንዘቦምን ብጉልበቶምን ይጓየይሎም።ዝኣኦም ድማ ኩሉ ግዜ ንጡላብ ዕልም (ተማሃሮ ዕልሚ ሸሪዓ) ክፉት'ዩ ። ንበይኖም ቁርሲ ይኹን ምሳሕ ወይ ድራር ዝበልዕሉ መዓልታት ኣዝዩ ውሑድ'ዩ።ንተማሃሮ ዕልሚ ይሓቱሎምን ይምዕድዎምን።ኣብዚ ግዜና ንሱና ንዓቂዳ ሰለፍያ ሊላህ ኢሉ ከምኡም ገይሩ ለይትን መዓልትን ዝተቐለሰሉ ወይ ዝተኸላኸለሉ ሰብ ውሑድ'ዩ።

## ዝጸሓፍዎም ኪታባት( መጻሕፍቲ)

መጻሕፍቶም ብዙሕ'ዩ ኣልሓምዱሊላህ፤ ከከም ኣገዳስነቱን ኣብ ዝግበኦ ግዜን ዘርዚሩ ጽሑፍዎ'ዩ።ብፍላይ ከኣ ነዞም ኣብዚ ግዜና ኣብ ዲን ሓድሽ ነገር ዘተኣታተው ሰባት ኣብ ፊትና ዝበዘሓሉ ግዜ ፡ ነሲሓ ዝህቡ ኣብ ዝዋሓድሉ እዋን ፡ ኪታባት ብምጽሓፍ ንሰባት ነሲሖም።

## ገለ ካብ ኪታባቶም

1. بين الإمامين مسلم والدار قطني " مجلد كبير وهو رسالة الماجستير
2. النكت على كتاب ابن الصلاح " مطبوع في جزئين وهو رسالة الدكتوراه
3. تحقيق كتاب المدخل إلى الصحيح " للحاكم طبع الجزء الأول منه.
4. تحقيق كتاب التوسل والوسيلة " للإمام ابن تيمية - مجلد
5. منهج الأنبياء في الدعوة إلى الله فيه الحكمة والعقل
6. منهج أهل السنة في نقد الرجال و الكتب و الطوائف

7. تقسيم الحديث إلى صحيح وحسن وضعيف بين واقع المحدثين ومغالطات المتعصبين " رد على عبد الفتاح أبو غدة ومحمد عوامه
8. كشف موقف الغزالي من السنة وأهلها
9. صد عدوان الملحدين وحكم الاستعانة بغير المسلمين.
10. مكانة أهل الحديث .
11. نهج الإمام مسلم في ترتيب صحيحه.
12. أهل الحديث هم الطائفة المنصورة الناجية - حوار مع سلمان العودة -
13. مذكرة في الحديث النبوي.
14. أضواء إسلامية على عقيدة سيد قطب وفكره.
15. مطاعن سيد قطب في أصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم
16. العواصم مما في كتب سيد قطب من القواصم.
17. الحد الفاصل بين الحق والباطل " حوار مع بكر أبو زيد.
18. مجازفات الحداد.
19. المحجة البيضاء في حماية السنة الغراء.
20. جماعة واحدة لا جماعات و صراط واحد لا عشرات " حوار مع عبد الرحمن عبد الخالق.
21. النصر العزيز على الرد الوجيز.
22. التعصب الذميم وأثاره . عني به سالم العجمي
23. بيان فساد المعيار ، حوار مع حزبي متستر.
24. التتكيل بما في توضيح المليباري من الأباطيل.
25. دحض أباطيل موسى الدويش.
26. إزهاق أباطيل عبداللطيف باشميل.
27. انقضااض الشهب السلفية على أوكار عدنان الخليفة.
28. النصيحة هي المسؤولية المشتركة في العمل الدعوي . ( طبع ضمن مجلة التوعية الإسلامية. )
29. الكتاب والسنة أثرهما ومكانتهما والضرورة إليهما في إقامة التعليم في مدارسنا . ( ضمن مجلة الجامعة الإسلامية العدد السادس عشر )
30. حكم الإسلام في من سبَّ رسول الله أو طعن في شمول رسالته . ( مقال نشر في جريدة القبس الكويتية ) العدد ( 8576 ) بتاريخ ( 1997 /5/9 ).

ብጂኻ እዚ ዝተዘርዘረ መጻሓፍቲ ካልእ መጻሓፍቲ ውን ጽሒፎም'የም።ሓውና ኻልድ ቢን ዳሕዊ አዘፊሪ"መኣለፋት ናይ ሸይኽ ረቢዕ ቢን ሃዲ አልመድኸሊ" ኢሉ ዘርዘርዎ ኣሎ።እዚ ከኣ ኣብ መርበብ ሓበሬታ ናይ ሸይኽ ከትረኽብዎ ትኽእሉ።

ኣብ መደምደምታ፣ረቢ ሰብሓነሁ ወተዓላ ነቲ ዝጀመርዎ መንገዲ ሓቂ ብኼር ይዛዝመሎም፣ረቢ ኣብቲ ዝፈትዎ ከኣ ይወፍቆም።

ምንጪ= መርበብ ሓበሬታ ሸይኽ ረቢዕ አልመድኸሊ

رسائل الدار الدعوية

ናይ ዳር ጸውዒት(ዳዕዋ) መልእኽታት

١٢-ذو القعدة-١٤٤١